

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 12 października 1955 r.

w sprawie zasad i trybu uznawania ferm drobiu za zarodowe i reprodukcyjne oraz uznawania materiału rozplodowego kur.

Na podstawie art. 4, 5 i 18 dekretu z dnia 2 lutego 1955 r. o organizacji hodowli zwierząt zarodowych (Dz. U. Nr 6, poz. 34) zarządza się, co następuje:

1. Uznawanie ferm drobiu za zarodowe lub reprodukcyjne.

§ 1. Zadaniem ferm drobiu zarodowych i reprodukcyjnych jest doskonalenie pogłowia drobiu i produkowanie materiału rozplodowego wysokiej jakości dla potrzeb hodowli masowej.

§ 2. 1. Fermy kur mogą być uznawane za:

- 1) zarodowe lub
- 2) reprodukcyjne I lub II stopnia.

2. Fermy indyków, gęsi i kaczek mogą być uznawane za zarodowe.

§ 3. 1. Fermy drobiu uznaje się za zarodowe lub reprodukcyjne, jeżeli poza wymaganiami szczególnymi, określonymi w dalszych przepisach, odpowiadają następującym ogólnym warunkom:

- 1) drób należy do rasy lub typu uznanego za odpowiedni dla danego rejonu, a gdy chodzi o fermy reprodukcyjne kur II stopnia — nioski należą do rasy uznanej za odpowiednią dla danego rejonu, koguty zaś należą do jednej z ras, uwzględnionych w ogóle w przepisach o rejonizacji drobiu;
- 2) drób żywiony jest racjonalnie, a ferma posiada areal gruntu zabezpieczający w pełni pokrycie zapotrzebowania na paszę dla stada podstawowego i odchowywanej młodzieży przynajmniej w zakresie okopowych, zielonek i pośladów;
- 3) ferma zlokalizowana jest na terenie odwodnionym o stosunkach wodnych zapewniających obfity porost roślinności lub w przypadku ferm kaczyc — na terenie silnie przepuszczalnym;
- 4) warunki sanitarne terenu fermy zabezpieczają zdrowotność drobiu;
- 5) ferma posiada budynki, urządzenia techniczne, jak: gniazda dla niosek, karmidła, poidła itp., wybiegi i pastwiska, zapewniające racjonalne prowadzenie hodowli;
- 6) osoby zajmujące się prowadzeniem i obsługiwaniem fermy mają odpowiednie kwalifikacje.

2. Minister Rolnictwa może w uzasadnionych przypadkach zezwolić na uznanie fermy za zarodową, choćby ferma prowadziła hodowlę rasy nie odpowiadającej przepisom o rejonizacji drobiu.

§ 4. Ferma może być uznana za zarodową, jeżeli — oprócz warunków określonych w § 3 — odpowiada następującym wymaganiom:

- 1) posiada co najmniej 2 stadka selekcyjne, przy czym gdy chodzi o fermy kur, stadka te złożone są przynajmniej w 60% ze sztuk wpisanych do krajowych ksiąg drobiu zarodowego;
- 2) posiada budynki lub urządzenia pozwalające na prowadzenie indywidualnych kojarzeń drobiu;
- 3) posiada aparat wylęgowy i urządzenia pozwalające na prowadzenie indywidualnych wylęgów piskląt z jaj pochodzących ze stadek selekcyjnych;

- 4) prowadzi systematyczną ocenę wartości użytkowej drobiu w zakresie nieśności rocznej, ciężaru jaj, okresu dojrzewania, ciężaru ciała i zdolności wylęgowej jaj, a nadto:
 - a) u kur — w zakresie skłonności do kwoczenia,
 - b) u indyków, gęsi i kaczek — w zakresie wartości rzeźnej;
- 5) prowadzi systematycznie księzkowość hodowlaną według wzorów zatwierdzonych przez Ministerstwo Rolnictwa, a obejmującą:
 - a) książkę codziennej indywidualnej kontroli nieśności,
 - b) okresowe sprawozdania z wyników indywidualnej kontroli nieśności,
 - c) zestawienie poszczególnych stadek selekcyjnych,
 - d) kontrolę zdolności wylęgowej jaj nałożonych i wyników wylęgu,
 - e) wykaz pisklątznaczonych indywidualnie,
 - f) zestawienie lęgów indywidualnych niosek,
 - g) sumaryczne zestawienie wylęgowości stadka selekcyjnego,
 - h) notes kontroli wychowu młodzieży,
 - i) karty samic używanych do indywidualnego kojarzenia,
 - j) karty samców używanych do kojarzenia w stadkach selekcyjnych,
 - k) analizę potomstwa;
- 6) wśród drobiu nie stwierdza się zakażenia gruźlicą, wśród kur i indyków — zakażenia pulorozą, a wśród kaczek — zakażenia salmonelozą, przy czym wszystkie drób poddawany jest szczepieniom stosownie do odrębnych zarządzeń Ministra Rolnictwa.

§ 5. 1. Ferma kur może być uznana za reprodukcyjną I stopnia, jeżeli oprócz warunków określonych w § 3 odpowiada następującym wymaganiom:

- 1) posiada wydzielone stado hodowlane, stanowiące co najmniej 10% obsady zimowej fermy, przy czym stado takie jest złożone:
 - a) z kur (niosek) o nieśności co najmniej 120 jaj u ras rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana, a co najmniej 140 jaj u rasy leghorn — przy przeciętnym ciężarze jaja co najmniej 52 g,
 - b) z kogutów uznanych, pochodzących z ferm uznanych za zarodowe;
- 2) posiada aparat wylęgowy i urządzenia pozwalające na prowadzenie grupowych lęgów piskląt z jaj pochodzących ze stada hodowlanego;
- 3) prowadzi systematyczną ocenę wartości użytkowej drobiu w zakresie nieśności rocznej, ciężaru jaj i ciężaru ciała;
- 4) prowadzi systematycznie księzkowość hodowlaną według wzorów zatwierdzonych przez Ministerstwo Rolnictwa, obejmującą:
 - a) książkę codziennej indywidualnej kontroli nieśności,
 - b) okresowe sprawozdania z wyników indywidualnej kontroli nieśności,
 - c) zestawienie stada hodowlanego,
 - d) kontrolę zdolności wylęgowej jaj nałożonych i wyników wylęgu od kur ze stada hodowlanego;

5) wśród kur (niosek i kogutów) nie stwierdza się zakażenia gruźlicą lub pulorozą, przy czym wszystkie kury poddawane są szczepieniem stosownie do odrębnych zarządzeń Ministra Rolnictwa.

2. W ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia mogą być uznawane za reprodukcyjne I stopnia fermy, które nie odpowiadają wymaganiu określonymu w ust. 1 pkt 1 lit. b), posiadają jednak w swych stadach hodowlanych koguty uznane, pochodzące z ferm odpowiadających warunkom uznania za zarodowe.

§ 6. Ferma kur może być uznana za reprodukcyjną II stopnia, jeżeli — oprócz warunków określonych w § 3 — odpowiada następującym wymaganiom:

- 1) prowadzi indywidualną ocenę wartości użytkowej kur, co najmniej w zakresie nieśności zimowej, tj. od 1 listopada do 1 marca;
- 2) prowadzi ocenę wydajności nieśnej stada w ciągu całego roku;
- 3) używa do rozplodu kogutów uznanych, pochodzących co najmniej z ferm uznanych za reprodukcyjne I stopnia.

§ 7. 1. O uznaniu fermy drobiu za zarodową orzekają prezydium wojewódzkich rad narodowych na podstawie opinii, wydanej przez komisję.

2. W skład komisji wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — zootechnik hodowli drobiu prezydium wojewódzkiej rady narodowej;
- 2) jako członkowie — przedstawiciele Instytutu Zootechniki i Państwowego Instytutu Weterynaryjnego.

3. W razie gdy chodzi o uznanie fermy podległej Ministerstwu Państwowych Gospodarstw Rolnych, w skład komisji wchodzi również zootechnik właściwego centralnego zarządu tego ministerstwa.

4. Ministerstwo Rolnictwa może delegować do komisji swego przedstawiciela, który pełni wówczas funkcję przewodniczącego komisji.

§ 8. 1. O uznaniu fermy drobiu za reprodukcyjną orzekają prezydium wojewódzkich rad narodowych na podstawie opinii komisji.

2. W skład komisji wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — zootechnik hodowli drobiu prezydium wojewódzkiej rady narodowej;
- 2) jako członkowie — lekarz weterynarii właściwego terytorialnie wojewódzkiego zakładu higieny weterynaryjnej i zootechnik specjalista hodowli drobiu, powołany do komisji przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej spośród pracowników zakładów doświadczalnych, szkół rolniczych, hodowców praktyków itp.

3. W razie gdy chodzi o uznanie fermy podległej Ministerstwu Państwowych Gospodarstw Rolnych, w skład komisji wchodzi również zootechnik właściwego centralnego zarządu tego ministerstwa.

4. Do komisji może również delegować swego przedstawiciela Ministerstwo Rolnictwa. W tym przypadku delegat ten przewodniczy komisji.

5. W postępowaniu dotyczącym uznania fermy za reprodukcyjną II stopnia, jeżeli ilość drobiu wynosi poniżej 100 sztuk obsady zimowej, prezydium wojewódzkiej rady narodowej może wydać orzeczenie, opierając się na opinii zootechnika prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 9. 1. Komisja określona w §§ 7 i 8 bądź zootechnik wymieniony w § 8 ust. 5 wydają opinię o fermie drobiu po przeprowadzeniu lustracji fermy.

2. Lustrację fermy przeprowadza się w okresie odchowu młodzieży, tj. w czasie od 1 maja do 31 lipca. W uzasadnionych jednak przypadkach lustracja ta może być przeprowadzona i w innym terminie.

§ 10. 1. Posiadacze ferm drobiu uznanych za zarodowe obowiązani są — poza zabezpieczeniem odnowienia obsady własnej fermy — odchowac corocznie na sprzedaż materiał rozplodowy w ilości co najmniej 15 sztuk kogutów czy też indorów bądź co najmniej 5 gąsiorów czy też kaczorów przeciętnie z jednego stadka selekcyjnego.

2. Posiadacze ferm kur uznanych za reprodukcyjne I stopnia obowiązani są — poza zabezpieczeniem odnowienia obsady własnej fermy — odchowac na sprzedaż koguty w ilości co najmniej równej liczebności stada hodowlanego.

3. Przychówek odchowany w fermach zarodowych i reprodukcyjnych I stopnia w myśl ust. 1 i 2 powinien być przed sprzedażą uznany przez służbę zootechniczną rad narodowych za materiał nadający się do hodowli.

§ 11. Fermy drobiu uznane za zarodowe lub reprodukcyjne pozostają pod nadzorem i szczególną opieką służby zootechnicznej prezydiów rad narodowych oraz korzystają z bezpłatnej opieki weterynaryjnej, której zakres ustali odrębne zarządzenie.

§ 12. 1. W razie gdy ferma uznana za zarodową lub reprodukcyjną wskutek niewłaściwego prowadzenia hodowli przestała odpowiadać warunkom określonym w niniejszym zarządzeniu, uznanie jej zostaje cofnięte.

2. W razie gdy posiadacz fermy nie dopełnia obowiązku określonego w § 10, uznanie fermy może być cofnięte.

3. O cofnięciu uznania orzeka prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 13. 1. Wykaz ferm uznanych za zarodowe i reprodukcyjne ogłasza się w dzienniku urzędowym prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. Ogłoszenie podaje się w I kwartale każdego roku.

2. Uznawanie kur.

§ 14. 1. Uznanie kur (niosek i kogutów) oznacza stwierdzenie, że stanowią one odpowiedni materiał do rozplodu w określonych rodzajach stad.

2. Uznawanie kur przeprowadza się tylko w fermach uznanych za zarodowe i reprodukcyjne I stopnia oraz w fermach, co do których ich posiadacze ubiegają się o takie uznanie.

§ 15. 1. Do uznania mogą być przedstawione kury (niosek i koguty), które są klinicznie zdrowe i — według orzeczenia wojewódzkiego zakładu higieny weterynaryjnej — wolne od gruźlicy i pulorozy.

2. Ponadto przedstawiane do uznania kury w fermach zarodowych powinny być wylężone indywidualnie z jaj pochodzących ze stadek selekcyjnych i znakowane znaczkami pisklęcymi, a przedstawiane do uznania kury w fermach reprodukcyjnych I stopnia — wylężone grupowo z jaj pochodzących ze stad hodowlanych i znakowane dziurkaczem na błonach międzypalcowych i obrączkami na nodze lub znaczkami skrzydłowymi.

§ 16. 1. Koguty w fermach zarodowych podlegają uznaniu, jeżeli — poza warunkami określonymi w § 15 — odpowiadają następującym wymaganiom:

- 1) pokrój koguta w wieku 5 — 9 miesięcy powinien uzyskać ocenę co najmniej 26 punktów przy maksymalnej skali punktacji przewidującej:

za głowę	— 6 punktów
„ tułów	— 10 „
„ nogi	— 5 „
„ ogon	— 3 punkty
„ upierzenie	— 6 punktów
„ ogólne wrażenie	— 10 „
razem:	40 punktów;

- 2) ciężar ciała sprawdzony w wieku 5 lub 6 miesięcy, zależnie od rasy, powinien wynosić:
- u kogutów rasy zielononóżka kuropatwiana i leghorn w wieku 5 miesięcy — co najmniej 1,5 kg,
 - u kogutów rasy rodajlend i saseks w wieku 6 miesięcy — co najmniej 1,8 kg;
- 3) powinno być wykazane obustronne pochodzenie koguta w 2 pokoleniach, a użytkowość żeńskich przodków w zakresie nieśności i przeciętnego ciężaru jaj powinna wynosić co najmniej:

u ras	matka (M)		matka ojca (M.O.)		matka matki (M.M.)	
	nieśność	ciężar jaja	nieśność	ciężar jaja	nieśność	ciężar jaja
rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana	150	54	150	54	120	52
leghorn	170	54	170	54	140	54

2. W fermach nowoorganizowanych dopuszcza się przez okres pierwszych 2 lat uznawanie kogutów, u których w rodowodzie nieznana jest użytkowość matki matki (M.M.). Koguty te mogą być uznawane wyłącznie dla danej fermy.

§ 17. 1. Kury-nioski w fermach zarodowych podlegają uznaniu, jeżeli — poza warunkami określonymi w § 15 — odpowiadają następującym wymaganiom:

- 1) pokrój kury-nioski w wieku 5 — 9 miesięcy powinien uzyskać ocenę co najmniej 13 punktów przy maksymalnej skali punktacji przewidującej:

za głowę	— 3 punkty
„ tułów	— 6 punktów
„ nogi	— 2 punkty
„ ogon	— 2 „
„ upierzenie	— 2 „
„ ogólne wrażenie	— 5 punktów
razem:	20 punktów;

- 2) ciężar ciała sprawdzony w dniu 31 stycznia pierwszego roku życia powinien wynosić:
- u kur rasy zielononóżka kuropatwiana i leghorn — co najmniej 1,5 kg,
 - u kur rasy rodajlend i saseks — co najmniej 1,8 kg.

- 3) okres dojrzałości, czyli liczba dni od dnia wylęgu do dnia zniesienia 1 jaja, powinien wynosić:

- u kur rasy leghorn — nie mniej niż 140 dni i nie więcej niż 240 dni,
- u kur rasy zielononóżka kuropatwiana — nie mniej niż 150 dni i nie więcej niż 270 dni,
- u kur rasy rodajlend i saseks — nie mniej niż 150 dni i nie więcej niż 280 dni;

- 4) nieśność roczna, liczona u kur rasy leghorn od 1 października pierwszego roku życia do 30 września następnego roku i u kur rasy rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana od 1 listopada do 31 października następnego roku, powinna wynosić:

- u kur rasy rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana — co najmniej 150 jaj,
- u kur rasy leghorn — co najmniej 170 jaj;

- 5) przeciętny ciężar jaja u wszystkich czterech ras powinien wynosić co najmniej 54 g;

- 6) u kur rasy leghorn nie powinno występować kwoczenie;

- 7) powinno być wykazane obustronne pochodzenie kury-nioski w 2 pokoleniach, a użytkowość żeńskich przodków w zakresie nieśności i przeciętnego ciężaru jaj powinna wynosić co najmniej:

u ras	matka (M)		matka ojca (M.O.)		matka matki (M.M.)	
	nieśność	ciężar jaja	nieśność	ciężar jaja	nieśność	ciężar jaja
rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana	120	54	150	54	120	52
leghorn	140	54	170	54	140	54

2. Dopuszcza się uznawanie kur, które pokrojem i użytkowością własną odpowiadają minimalnym warunkom kwalifikacji, ale nie mają pełnej liczby znanych przodków lub użytkowość żeńskich przodków nie odpowiada minimalnym wymaganiom kwalifikacji. Uznane mogą być również kury, które nie mają znanego pochodzenia, ale:

- 1) w zakresie nieśności osiągnęły: kury rasy leghorn co najmniej 190 jaj, kury pozostałych ras uwzględnionych w przepisach o rejonizacji drobiu — co najmniej 170 jaj;
- 2) przeciętny ciężar jaja wynosi co najmniej 54 g;
- 3) za pokrój kury uzyskały ocenę co najmniej 15 punktów.

3. Kury uznane na warunkach określonych w ust. 2 w wykazach oznacza się literą „W”.

§ 18. Koguty w fermach reprodukcyjnych I stopnia podlegają uznaniu, jeżeli poza warunkami określonymi w § 15 odpowiadają następującym wymaganiom:

- 1) pokrój powinien odpowiadać ocenie co najmniej 25 punktów według skali oceny podanej w § 16 ust. 1 pkt 1;
- 2) ciężar ciała sprawdzony w wieku 5 lub 6 miesięcy, zależnie od rasy, powinien wynosić:
 - a) u ras rodajlend i saseks w wieku 6 miesięcy — co najmniej 1,8 kg,
 - b) u ras zielononóżka kuropatwiana i leghorn w wieku 5 miesięcy — co najmniej 1,5 kg;
- 3) pochodzenie powinno być po stadzie hodowlanym.

§ 19. Kury-nioski w fermach reprodukcyjnych I stopnia podlegają uznaniu, jeżeli — poza warunkami określonymi w § 15 — odpowiadają następującym wymaganiom:

- 1) ocena pokroju według skali podanej w § 17 ust. 1 pkt 1 powinna wynosić co najmniej 10 punktów;
- 2) ciężar ciała sprawdzony w dniu 31 stycznia pierwszego roku życia kury powinien wynosić:
 - a) u kur rasy zielononóżka kuropatwiana i leghorn — co najmniej 1,5 kg,
 - b) u kur rasy rodajlend i saseks — co najmniej 1,8 kg;
- 3) nieśność roczna powinna wynosić:
 - a) u kur rasy rodajlend, saseks i zielononóżka kuropatwiana — co najmniej 120 jaj,
 - b) u kur rasy leghorn — co najmniej 140 jaj;
- 4) przeciętny ciężar jaja u wszystkich czterech ras powinien wynosić co najmniej 52 g.

§ 20. 1. O uznaniu kur w fermach uznanych za zarodowe lub reprodukcyjne I stopnia i w fermach, co do których ich posiadacze ubiegają się o takie uznanie, orzeka komisja kwalifikacyjna, w skład której wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — zootechnik hodowli drobiu prezydium wojewódzkiej rady narodowej;
- 2) jako członkowie: zootechnik specjalista hodowli drobiu powołany do komisji przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej spośród pracowników przedsiębiorstw wylęgu drobiu, zakładów doświadczalnych, szkół rolniczych, hodowców praktyków itp. oraz lekarz weterynarii właściwego terenowo wojewódzkiego zakładu higieny weterynaryjnej.

2. W razie gdy chodzi o uznanie kur w fermach podległych Ministerstwu Państwowych Gospodarstw Rolnych, w skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi również zootechnik właściwego centralnego zarządu państwowych gospodarstw rolnych.

3. Ministerstwo Rolnictwa może delegować do komisji swego przedstawiciela, który pełni wówczas funkcję przewodniczącego komisji.

§ 21. 1. Komisje kwalifikacyjne wydają orzeczenie po dokonaniu przeglądu kur w fermie.

2. Ocenę pokroju kur przeprowadza się na podstawie bezpośredniego przeglądu tych kur. Przeglądy kur przeprowadza się w okresie od 1 października do 20 grudnia. W uzasadnionych jednak przypadkach przegląd kur może być przeprowadzony i po tym terminie.

3. Ocenę użytkowości i pochodzenia kur przeprowadza się na podstawie danych zawartych w książkowości hodowlanej fermy.

4. Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej jest ostateczne.

5. Odpis orzeczenia doręcza się posiadaczowi fermy.

3. Przepis końcowy.

§ 22. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: w z. L. Rzendowski